

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunæus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Cap. IX. Criminalia judicia intra Palæstinam stetisse, & Babylo niensibus
Iudæis aliisque negata fuisse. Ad totius commentationis hujus lucem
ostensum quam diu respublica fuerit omnium Hebræorum, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

ועשה בית חוץ למקדש להקריב בו קרבנו
 לשם אינו כבית עבֹום ואף על פי כן כל כהן
 ששמש בבית כזה לא ישמש במקדש לעולם
 וכן כלים שנשתמשו בהן שם לא ישמשו
 בהן במקדש לעולם אלא יגזו: *Si quis trans-*
gressus legem sit, ademptque extruxerit a-
liam præter sanctuarium Hierosolymita-
num, non est ea quidem idolorum ades ha-
benda, sed tamen sacerdos, qui illic sacris
operatus fuerit, nunquam sacra facere in
Dei sanctuario, quod Ierosolymæ est, pote-
rit. Etiam vasa, queis usus ille est, nemo
quisquam ad veri sanctuarii adhibebit
ministeria, sed abscondenda erunt.

CAPVT IX.

Criminalia iudicia intra Palestinam
stetisse, & Babylonensibus Iudæis aliis-
que negata fuisse. Ad totius commen-
tationis hujus lucem ostensum quam
diu respublica fuerit omnium Hebræo-
rum, & quando Iudæorum esse cœpe-
rit. Hinc sciri posse quidnam sit sce-
ptrum Iudæ. Eusebii, & eorum, qui
secuti eum sunt, erudita & plausibilis
sententia confutatur. Quid sit maje-
stas imperii, & quorum sit.

Est hoc, de sacra æde quod diximus,
 permagni momenti ad confutan-
 dum Maimonidem. sed proferenda
 alia sunt, ex quibus constet rempubli-
 cam,

D

cam,

cam, de qua annofus vates in extremo vitæ locutus ad Iudam est, non alibi sedem, nisi in Palæstina, habuisse. Haud longe eundem erit. Ipsum Maimoniden adversus se testē citabimus. Quàm crebrò ille nos monet, populum sanctum, si extra patriam sit, solutum esse legibus plerisque, quas maximus Moses tulit? Præclara est ejus dissertatio in Halacha Sanhedrin, in qua ille certis quibusdam finibus potestatem judicum circumscribit, tam Palæstinorum hercle, quàm Babylonienfium. Utique pro vero constat, legum Mosaicarum maximam partem occupari judiciis illis, quæ Rabbinim קנסות יוני, hoc est, *criminalia* appellitant. Hæc judicia, inquit Maimonides, à Babylonienfibus exerceri nusquam terrarum potuere, ne in Palæstina quidem. Palæstini autem, quemadmodum ex lege jura quælibet suis reddiderunt civibus intra patriam, ita extra eam nihil statuerunt in populares suos, nisi hoc illis aut Babylonienfium permetterent proceres, aut alii, qui exulantium Iudæorum erant capita. Ex qua re illud conficimus, pronuntiasse de criminibus Palæstinos in patrio quidem solo ex vi legis semper; extra illud verò etiam interdum, sed precariò. at Ba-
bylo-

bylonienses de iisdem cognovisse nusquam, non in ditione sua, non in Palæstina, non vi legum, ac ne precario quidem. Et hi erunt igitur illi, obsecro, quæis datum sceptri Iudaici decus sit, postquam fractæ Palæstinorum res erant. Profectò aut nescivit summus scriptor quænam esset hæc sceptri dignitas, aut nimis benè sensit de stramineis proceribus aliquot, qui illic de gente Davidis esse se gloriati sunt. Sed non miramur tam levem hallucinationem in Maimonide, cum cogitamus quæ interpretationum portenta pepererint alii, ut ex divina Iacobi oratione rectam sententiam eruerent. Memini ego ante annum hac de re locutum me esse cum viro amplissimo, Apollonio Scotto, supremi senatus assessore, qua tempestate Hagæ jucundissimo otio in ædibus ejus fruerer, & luculentas Rabbi Maimonidæ commentationes magno ardore percurrerem, quibus ita afficiebar, pene ut omnia transverso calamo delerem, quæ antè de rebus Iudaicis notata à me erant. Ibi senator ille, quæ est ejus eruditio & summa ingenii vis, identidem significavit, videri sibi, nullum esse in sacro codice oraculum, quod magis sollicitatum ab eruditis, & minus intel-

Etum sit. Gaudebam ego hercle, reper-
tum à me esse, qui mecum sentiret,
eum virum, cujus me autoritas & no-
minis existimatio compellere poterat
ad convellendas quassibet aliorum o-
piniones. Quare, hortatu ejus, omni-
nò facturum me rectè atque ordine
puto, si in tanta conjectantium multi-
tudine etiam ego, quid iudicii mei de
tam illustri oraculo sit, publicavero.
Digna enim res est, in qua vires suas
exerceat cujusque indoles. Certè et si
in his libris de rebus tam Hebræorum,
quàm Iudæorum communiter agi-
mus, ac pleraque exequimur sine dis-
crimine, tamen ne cui incertus error
illudat, semel illud ostendemus omni-
bus, rem publicam sacram, quæ numi-
nis jussu constituta à Mose est, semper
quidem eandem fuisse, atque iisdem
constitisse legibus, sed tamen non sem-
per fuisse eorundem. diu enim fuisse
eam Hebræorum: mox verò, circum-
volutis seculis, duntaxat Iudæorum
fuisse. atque adeò oraculum Iacobi,
quod de sceptro Iudæ est, haud perti-
nuisse nisi ad ea tempora, cum respu-
blica appellari de Iudæorum nomine
cœpit. Cujus rei ignoratione effectum
est, ut perperam hætenus intellecta
admirandi oraculi vis sit. Nolo ego
nunc

nunc memorare Origenis, Augustini, Epiphaniï, atque aliorum miseras hallucinationes, qui existimarunt, Iacobi vaticinatione promitti Iudæis quamdam perpetuam regum ex eâdem tribu, atque per idem genus successionem usque ad tempora Messæ. Quæ qui amplexi sunt, ii profectò in multas fallibras inciderunt. nesciebant enim quid dicerent, aut quò se verterent, cum cernebant à Sedeciæ quidem morte usq; ad Aristobuli tempora regnum Iudæorum nullum fuisse, postea autem usque ad Herodis tyrannidem solos Levitas Hasmonæos regnum tenuisse. Persecutus ea nuper in Exercitationibus Baronianis benè atque feliciter est vir seculi nostri eruditissimus Isaac Casaubonus, cui placuit Eusebii præclara de hoc oraculo sententia, quæ extat in libro octavo Demonstrationis Euangelicæ, in prima demonstratione. Nos ea omnia, quæ tam ab Eusebio, quam à Casaubono, rectè dicta sunt, prætermittimus, ne actum agamus. Etiam illud fatemur, interpretationum omnium, quæ vulgatæ hæctenus sunt, longè eam esse optimam, cujus autor Eusebius est. Sed quoniam nondum vel Eusebius, vel qui nuper secutus illum est, vir maximus, intellexisse

mihi videtur, quodnam illud sit sce-
ptrum, aut quando datum Iudæis sit,
de quo annosus vates in extremo vitæ
locutus ad filium est, certè hoc jam
expediendum nobis est, sed cum veniæ
præfatione. Nam nec ab Eusebio dis-
sentire voluptas nobis est, quem in
maximis scriptoribus semper numera-
vimus, & virum, quem nominavi-
mus, seculi nostri primarium, qui se-
cutus Eusebium est, ita penitus vene-
ramur, nemo ut nobis præ illo ma-
gnus sit. Est enim is profectò, cujus
auspiciis hac ætate admirabilis cursus
factus ad omnem doctrinæ excellen-
tiam est. Sed nos ingenua simplicitas
jubet, quid verum rectumque sit, sine
adfectu exquirere. Primum illud non
sine errore censuit Eusebius, sceptrum
esse Iudæ datum jam inde à tempore
Mosis, propterea quod tribus hæc in-
ter cæteras singulari dignitate semper
excelluit, locumque tenuit honoratio-
rem tam hercle in castris, quàm in eo-
rum ordine, qui munera in templo
offerebant. Me verò illud argumen-
tum non magis movet, quàm si Ro-
mæ aut Athenis quispiam sceptri ma-
jestatem non apud populum Roma-
num aut Atheniensem, sed apud unam
dicat tribum fuisse, quæ cæteris nobi-
lior

lior florentiorque erat. Sanè enim ex constantissima veterum auctorum affirmatione illud constat, fuisse utriusque hujus populi multas diversasque tribus, quarum aliæ erant aliis dignitate, loco, atque ordine priores. Quid est igitur? Equidem ego sceptrum esse nihil aliud, nisi majestatem imperii opinor, eam nempe, quæ ipsi reipublicæ assidet. Quare quorum respublica est, eorum & sceptrum dici debet. Respublica autem Hebræa à Mosis seculo ad usque Roboami regnum, non Iudæorum, sed duodecim tribuum fuit. Ex quo efficitur, etiam sceptrum per ea tempora omnium fuisse Israëlitarum. Cæterùm de hoc sceptro, quod diu commune duodecim tribuum fuit, non locutus est divinus patriarcha in celeberrimo oraculo. Seros enim annos, & ventura spectavit secula, cum tribus Iudæa, scisso in contrarias partes populo, suam sibi rempublicam habere seorsim ab Israëlitis cepit, quam probavit dilexitque Deus, atque appellari de solo Iudæ nomine Iudaicam voluit, donec is mortalium datus cætibus esset, cui imperium destinabatur non Iudæorum modò, sed gentium omnium. Atque hanc quidem sceptri majestatem, ex quo tem-

pore semel esse Iudæorum cœpit, mansisse eorundem dicimus, etsi mutatus interdum rēpublicæ status sit, ac penes optimates modò pontificesque, modò penes reges principesque summa fuerit imperii. Nimis ineptè faciunt qui hic in arctum desiliunt, & nominis hujus honorem hæud pertinere nisi ad reges autumant. Quicumque enim populus suâ quâdam republicâ, suisque legibus utitur, is rectè gloriari de imperio, deque sceptro potest. Memoriae proditum est, Ierosolymæ, etiam eo tempore cum populum non principes, sed optimates regerent, in medio magni concilii, quod Sanhedrin vocant, sceptrum pependisse. quæ res fuit profectò quoddam insigne illius majestatis, quam ¹ Marcus Tullius esse magnitudinem quandam populi ait in eius potestate ac jure retinendo, qua vertitur in imperio atque omni populi dignitate. Non reges, non principes Rempublicam Romanam, sed consules atque senatus agitavère, cum lex istæ fœderis data Aetolis est, quam Livius refert, uti majestatem populi Romani conservarent sine dolo malo. Atque hoc idem omnibus fuisse liberis populis imperatum,

¹ In Parit. Orat.

tum, qui fœdere aliquo, sed haud æquo, in amicitiam venirent Romanorum, testis est Proculus Iurisconsultus in l. 7. ff. de captiv. & postlim. reversis. Ne illud quidem nostrâ interesse arbitramur, quâ de gente aut tribu fuerint, qui Iudaicas res moderati sint rexerintque. Etsi enim per annos sanè multos regnum tenuerint Levitæ Hasmonæi, fuit tamen nihilominus respublica Iudæi populi. Neroni Cæsari illud sapientissimus magister¹ dixit, *Non rempublicam principis esse, sed principem reipublicæ.* Neque profectò alia fuit sententia Ulpiani Iurisconsulti. is enim *majestatis crimen esse id demum ait, quod adversus populum Romanum, vel adversus securitatem ejus committitur.* l. 1. §. 1. ff. ad legem Iul. majest. Vtique vixit iis temporibus Ulpianus, cum nec jussus amplius nec suffragia populi essent, sed imperium atque rerum summam Cæsares tenerent: & tamen, qui accuratissimè definire cuncta solet, majestatem esse populi ait.

CAPVT X.

Nunquam duodecim tribus Hebræas de nomine Iudeorum appellatas esse. De-

D 5

cem

¹ Senec. lib. 1. de clementia.